

Çukurova Bölgesi Enerji Forumu'na ÇEAŞ ve yatırım yetersizliği damgasını vurdu...

ÇUKUROVA'DA ÖZELLEŞTİRME YIKIMI

Elektrik Mühendisleri Odası Adana ve Mersin şubelerinin düzenlediği Çukurova Bölgesi Enerji Forumu 5 Nisan 2007 tarihinde Adana'da gerçekleştirildi. Çukurova Bölgesi Enerji Forumu'nda bölgenin enerji alanında yaşadığı sorunlar masaya yatırıldı. Forumun açılış konuşmalarına Çukurova Elektrik A.Ş.'nin (ÇEAŞ) özelleştirilmesinden dolayı bölgede yaşanan sorunlar yansdı. EMO Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ulusaler, bölgenin rüzgar enerjisi potansiyele dikkat çekerek, gerekli yatırımların yapılması gerektiğini vurguladı. EMO Adana Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Tuncay Özkul ise, Adana'ya yapılan yatırımların yetersizliğine dikkat çekti. Özelleştirme uygulamalarını desteklediğini kaydeden Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Aytaç Durak da ÇEAŞ'ı yöneten özel sektörün yatırım yapmamasından yakındı.

EMO Adana Şubesi ve Mersin Şubesi'nin ortaklaşa düzenlediği Çukurova Bölgesi Enerji Forumu, 6 Nisan 1997 tarihinde trafik teröründe yitirdiğimiz üyelerimiz İbrahim Atal, Tefik Okumuş, Mehmet Aysan ve Celal Polat'ın anılarına ithaf edildi.

Çukurova Bölgesi Enerji Forumu'nun açılışına EMO Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ulusaler, EMO Adana Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Tuncay Özkul, EMO Mersin Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Kamer Gülbeyaz, Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Aytaç Durak ve Hatice Aysan katıldılar.

EMO Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Ulusaler, açılış konuşmasında, önümüzde problemlerle bir enerji geçiş süreci olduğunu ve konunun uzun süre gündemden düşmeyeceğini belirtti. Türkiye'nin yanı sıra başında yaşanan savaşın enerji kaynaklarına sahip olma ve kontrol altında tutma gibi amaçları da içerdiğini ifade etti. İran ile yaratılmaya çalışılan suni problemler ve Afganistan'ın işgalinin ABD'nin enerji kaynaklarının yollarını güvenlik altına alması çabası olduğunu kaydetti.

Enerjide dışa bağımlı olan bir ülke olarak, enerji alanına değil de otoyol yapımına yatırım yapılmasını eleştiren Ulusaler, hükümetin politikalarının doğalgaz ve petrole bağımlılığı azaltılması yerine artmasına neden olduğunu ifade etti.

Küresel kapitalizmin, üst kurullarla, hiçbir siyasi sorumluluğu olmayan ve politikalarını her durumda uygulatabileceği kanallara sahip olduğunu vurgulayan Ulusaler, "Telekomünikasyon Kurulu, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu, Tütün Piyasası Kurulu ve diğer kurullar bunun için kurulmuştur. Hiçbir siyasi sorumluluğu olmayan ama yetkilerle donatılmış kurullar. Bunlar direkt bu politikaların siyasetten arındırılmış uygulamalarını ayağa kaldırmak için devrededir" diye konuştu.

Özelleştirmede İngiltere Örneği

Özelleştirme ve serbestleştirme politikalarını eleştiren Ulusaler İngiltere'nin enerji özelleştirmesi deneyimini şöyle aktardı:

"Özelleştirmeyi tamamlamış gibi görünen İngiltere'de bile, halen

özelleştirmelerin etkisi üzerine tartışılıyor. Kamu, sistemin sorunlarını ve getirdiği problemleri hala tartışıyor. Burada rekabet sözcüğünün altını çizmek gerekir. Rekabet sözcüğünün altını kazındığımızda daima tekelleşme ve kartelleşme çıkmaktadır. İngiltere’de küçük girişimciler yavaş yavaş piyasadan ayıklanmış ve bir tekelleşme söz konusu olmaya başlamıştır. Bunun getirdiği olumsuz sonuçları belki büyük tüketiciler ve serbest tüketiciler çok hissetmemiştir, çünkü onlar için fiyatlarda bir miktar düşüş sağlanmıştır. Ancak küçük tüketiciler, KOBİ’ler, ticarethaneler, esnaf ve bire bir enerjiyi kullanan hane halkı bundan kötü etkilenmiş, yüzde 8 ile 12 arasında zamlarla karşı karşıya kalmıştır. Küçük tüketiciler yüksek nakil ücretleri ve buna benzer bürokratik engellerle, tedarikçisini de değiştiremez noktaya gelmişlerdir.”

“Bölgenin ‘Rüzgar’ Potansiyeli Yüksek”

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı’nın hazırladığı “rüzgar haritasında” 48 bin megavat rüzgar potansiyeli tespit edildiğini hatırlatan Ulusaler, 2020 yılı projeksiyonlarında hala 3 bin megavat rüzgar potansiyelinden söz edilmesini eleştirdi.

Yenilenebilir Enerji Yasası’nın çıkmış olmasına rağmen yasanın kağıt üzerinde kaldığını aktaran Ulusaler, “Altyapı oluşturmadığı için şu anda tam anlamıyla rüzgardan enerji üretilmiyor. Özellikle içinde bulunduğumuz bölge, rüzgar enerjisi potansiyeli yüksek bölgelerden biri. Yüksek potansiyel taşıyan Ege, Çanakkale’den sonra, Mersin, Antakya, Osmaniye sıralanıyor. Bunların mutlaka değerlendirilmesi gereklidir” dedi.

Adana’ya Yeterli Yatırım Yapılmıyor

Çukurova Bölgesi Enerji Forumu’nda açılış konuşmasını yapan EMO Adana Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Tuncay Özkul, enerjiyi tartışırken ülkeden, dünyadan, hukuktan, üre-

timden, işsizlikten, sanayiden ve gelişmişlikten de bahsedilmesi gerektiği görüşünü dile getirdi. Özkul ülkenin enerji talebini ve üretimde yaşanan sorunları değerlendirerek, şöyle dedi:

“Ülkemizin son 20 yıl içerisindeki yıllık enerji talebi, ortalama her yıl yüzde 7 civarında artmakta bu da ortalama yıllık 2700 megavatlık bir kapasitenin üretime dahil edilmesi anlamına gelmektedir. Fakat son yıllarda bu konuda biraz geri kaldığımız kanaatindeyiz. Üretim noktasında artık ciddi sorunlar yaşandığını ve önümüzdeki günlerde oldukça ciddi problemlerle karşı karşıya kalabileceğimizin altını çizmek istiyorum.”

Bölgeler arası farklılıkların ortadan kaldırılması ve planlı bir hizmet sunum anlayışının oluşması gerektiğini vurgulayan Özkul, “İllerin seçilmiş siyasilerinin lobi faaliyetleri yürütmesi sonucu, biz bu yatırımlardan payımızı alamıyoruz” dedi.

Adana’ya yapılan yatırımın, Antalya’ya yapılan yatırımın dörtte biri ve Mersin’e yapılan yatırımın yarısına kadar gerilediğine işaret eden Özkul, “Adana, Türkiye’nin bir zamanlar dördüncü büyük kenti olarak benimseniyordu, hala da önemli kentlerinden bir tanesi; fakat aldığı yatırımlar açısından ne yazık ki, çok gerilerdedir. Maraş Organize Sanayi Bölgesi’nin çektiği güç, Adana Organize Sanayi Bölgesi’nin çektiği gücün üç katıdır” diye konuştu.

“Yatırım Faaliyetleri Planlı Olmalı”

EMO Mersin Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Kamer Gülbeyaz, elektrik enerjisinin tüketicilere zamanında ve kaliteli bir şekilde ulaştırılabilmesinin yatırım faaliyetlerinin planlı bir şekilde yapılması ile mümkün olacağını ifade etti.

Enerjinin toplumsal bir kamu hizmeti olması nedeniyle bütün tüketicilere kaliteli ve kesintisiz bir halde götürülmesi gerektiğini ifade eden Gülbeyaz, “güç kalitesizliğinin” çok rastlanan

ve belirgin sebeplerinin “gerilim düşmesi ve dengesiz beslemeler” olduğunu kaydetti.

Bölgede elektrik kesintilerinin sık sık yaşandığına dikkat çeken Gülbeyaz, şöyle devam etti:

“Özelleştirme kaygısı nedeniyle yıllardır yapılamayan yatırımlar ve hizmet eksiklikleri, siyasi otoritenin idareciler üzerindeki baskısı ve yöneticilerin sık sık değişmesi, emekli olan personel yerine yeni kalifiye elemanların alınmaması, mevcut personel ile arızaların tespiti ve çözüm noktalarında yetersiz kalınması gibi nedenlerden dolayı bölgemizde meydana gelen elektrik kesintileri, bölgede yaşayan her kesimin ortak sıkıntısıdır. Geldiğimiz bu noktaya neden olan, hiç kuşkusuz, Türkiye’de enerji sektöründe yapılan yanlış uygulamaların yansımalarıdır.”

Çukurova Bölgesi’nde Çukurova Elektrik A.Ş. (ÇEAŞ) gibi bir özelleştirme deneyimi yaşandığını hatırlatan Gülbeyaz, “Özelleştirmelerinin sonuçları bölgemizde yakından hissediliyor. Bu deneyimlerden ders çıkartılmalıdır. Özelleştirme uygulamalarının neye mal olduğu hep birlikte gördük” dedi.

“ÇEAŞ Yatırım Yapmadı”

Adana Büyükşehir Belediye Başkanı Aytaç Durak ise açılış konuşmasına kente yapılan yatırımların yetersizliğine dikkat çekerek, hükümeti eleştirdi. Enerjide özelleştirmeleri desteklediğini ifade eden Durak, uzun süre özel sektör tarafından yönetilen ÇEAŞ’ın yatırım yapmamasını da eleştirdi. Adana’da her gün elektrik kesintilerinin yaşandığını kaydeden Durak, “Yetersiz trafolar var. Yeterli yatırım alamıyoruz. Çukurova Elektrik Şirketi, 10 yıl süreyle Adana’nın elektrik dağıtımına yatırım yapmadı. İşte özel sektörün iyi tarafı da var, kötü tarafı da var. Özel sektörden her zaman yanayım, ama şartnamesinin kontrolü, sağlıklı olması ve yeterli rekabet sağlanması kaydıyla” diye konuştu. ■